

2006

PROJECTE D'INTERVENCIÓ SOBRE BULLYING A L'ESCOLA

Per Marina Parés –

Publicat a la web de Belt Iberica. En espanyol en l'original. Traduït per Marina Parés

www.belt.es
El Portal de los Profesionales
de la Seguridad.
Nº 1 del mundo en español.

Seguridad Pública y Protección Civil.

Expertos

[Servicios de Belt Ibérica S.A. en Seguridad Pública y Protección Civil.](#)

[Enviar a un amigo](#) | [Imprimir](#)

Marina Parés Soliva

Diplomada en Trabajo Social, por la Universidad de Barcelona
Perito social jurídico, por el Col.legi Professional de Diplomats en Treball Social de Catalunya

Presidenta del Servicio Europeo de Información sobre el Mobbing (SEDISEM)
Cordinadora General del Mobbing International Observatory/Observatorio Internacional del Mobbing (OIM) en el 2006 y miembro de Honor de la Asociación No al Acoso Moral en les Illes Balears (ANAMIB)

Proyecto de intervención sobre bullying en la escuela (I): resumen y conclusiones

Nota del editor: Les oferecemos el primer capítulo, de tres, del artículo "Proyecto de intervención sobre bullying en la escuela", escrito por Marina Parés. Podrán ir leyendo la totalidad de capítulos de este interesante informe en sucesivas entregas.

Resumen

Los últimos estudios realizados en Europa apuntan que los programas escolares contra el acoso funcionan por tanto es posible lograr una disminución de los casos de acoso escolar, tanto con la implantación de medidas preventivas como con el abordaje correcto de la situación. Por ello, es importante que las instituciones escolares y, en especial, los maestros cuenten con un proyecto de intervención por si surge un caso de bullying en la escuela. Este proyecto debe basarse en el apoyo incondicional al niño-víctima y la admisión que estamos frente a un acoso grupal. Aunque en cualquier Plan de Intervención sobre este tema el papel de la familia es muy importante, por razones de espacio, nos limitaremos, en este resumen a citar las principales pautas de intervención en el ámbito escolar.

ARTICLE

Resum

Els últims estudis realitzats a Europa apunten que els programes escolars contra l'assetjament funcionen per tant és possible aconseguir una disminució dels casos d'assetjament escolar, tant amb la implantació de mesures preventives com amb l'abordatge correcte de la situació. Per això, és important que les institucions escolars i, en especial, els mestres comptin amb un projecte d'intervenció per si sorgeix un cas de bullying a l'escola. Aquest projecte s'ha de basar en el suport incondicional a l'infant-víctima i l'admissió que estem davant d'un assetjament grupal.

Tot i que en qualsevol pla d'intervenció sobre aquest tema el paper de la família és molt important, per raons d'espai, ens limitarem, en aquest resum a citar les principals pautes d'intervenció en l'àmbit escolar.

El tutor de classe és la persona més apta per intervenir de manera adequada dins del context escolar. Un cop rebuda la denúncia (ja sigui per iniciativa dels pares, del menor o d'altres companys), el tutor haurà de dur a terme les primeres actuacions, que es centren en la protecció de l'infant-víctima, en tallar d'arrel qualsevol manifestació violenta, i a buscar la col·laboració i el compromís de la direcció escolar. Les actuacions del tutor de classe cap al nen-víctima d'assetjament escolar han de centrar-se en tres eixos bàsics: mesures de protecció, d'integració o acceptació, i les de valoració o reconeixement.

Les mesures de protecció cal pactar-les amb el menor, sempre sota supervisió d'algun adult i no és aconsellable que aquestes durin més de tres mesos. Al mateix temps, cal ajudar al menor a acceptar la seva situació, evitant la negació i la fugida, cal reconèixer el tipus de situació en la qual hi ha el menor i treballar perquè el nen víctima superi l'autoinculpació. A través de les xerrades i tutories, cal transmetre el missatge que el menor no té la culpa per ser agredit ni per necessitar protecció.

La mesura del reconeixement es basa en l'aplicació d'actuacions que augmentin l'autoestima de l'infant-víctima, ja que cal fomentar la valoració de la seva imatge pública (donar-li responsabilitats especials a classe, etc..).

Pel que fa a el grup d'assetjadors se'ls ha de controlar, transmetent el missatge clar que no es va a permetre més violència, explicitant les mesures correctores si això continua; els adults han de saber discernir qui instiga l'assetjament i els que secunden de cara a un abordatge efectiu; cal potenciar la responsabilitat de les pròpies actuacions, que van des de demanar perdó a l'infant-víctima fins a accions concretes de compensació i, finalment, cal trencar la unitat del grup, que es pot aconseguir a través de la inclusió dels seus membres en altres grups.

Pel que fa a el grup-classe, també es considera víctima secundària, ja que pot manifestar símptomes propis de l'estrès posttraumàtic. És important potenciar la recuperació de la capacitat de reaccionar davant el grup assetjador, dels alumnes que han presenciat les agressions, ja sigui a través de la denúncia pública en les xerrades i tutories, en les privades amb algun professor o anònimes a través de la bústia de denúncia. També s'ha de fomentar els valors de la convivència, per la qual cosa es considera molt útil l'elaboració de treballs sobre ètica, violència, coratge i esperit crític i les posteriors exposicions a classe.

Finalment, cal fomentar en el grup-classe actuacions que ajudin a la inclusió de l'infant-víctima en la dinàmica de la classe, una bona estratègia és la que rebí protecció amistosa de el líder positiu de la classe.

La direcció ha de poder incidir en la resta del professorat pel que fa a l'augment de la vigilància dels membres del grup escolar violent (ja que aquests poden decidir assetjar a un altre alumne menys protegit que el que va denunciar l'assetjament) i, a la mateix temps, la resta del professorat ha de col·laborar en la protecció de la víctima, tant en la implementació de mesures dissuasives (bústia, denúncies, grup anti-bullying, etc..), com en les de protecció excepcional cap al nen-víctima.

L'última fase en la posada en marxa d'un pla d'intervenció és l'avaluació, que inclou, a més de l'evolució del cas concret, els mecanismes instaurats al centre escolar, per evitar nous assetjaments.

S'entén com una bona resolució d'un cas d'assetjament escolar quan es aconsegueix aturar les accions de violència i marginació, i que la víctima pugui prosseguir l'escolaritat en un entorn càlid i protector. Tot pla d'intervenció escolar per aturar la bullying ha d'incloure quatre fases: La primera és la recepció de la denúncia (ja sigui per iniciativa dels pares, de el menor o d'altres companys). La segona fase inclou les primeres actuacions, que se centren en la protecció de l'infant-víctima i en tallar d'arrel qualsevol manifestació violenta. La tercera fase és la intervenció amb els protagonistes a través del disseny d'un projecte d'intervenció especial per a cada cas; motiu central d'aquest article. La quarta i última fase és l'avaluació que inclou, a més de l'evolució de el cas concret, els mecanismes preventius instaurats al centre escolar que serveixen per evitar nous assetjaments.

Les recomanacions als escolars víctimes d'assetjament escolar, per part de tots els estaments és que "no callin", que parlin. Cal preguntar-se si les institucions escolars estan preparades per abordar aquests casos amb una mínima garantia d'èxit. Per això veig interessant dotar la institució escolar, i en especial als mestres, d'un projecte d'intervenció per quan sorgeixi un cas de bullying a l'escola. El Servei Europeu d'Informació sobre el Mobbing SEDISEM (1) pretén donar una resposta a aquesta necessitat, per això esperem haver aportat elements útils perquè, en cada centre escolar, on sorgeixi un cas de bullying es pugui dissenyar la seva intervenció per tal de tallar la violència entre iguals i evitar situacions d'angoixa vital en menors assetjats.

NOTES

(1) El Servei Europeu d'Informació sobre el Mobbing- SEDISEM està a disposició dels centres docents per assessorar sobre la intervenció en casos d'assetjament escolar. www.sedisem.org

Font: Marina Parés i nº 95 de la Revista ERGA - Data: Novembre de 2006

BELT IBÈRICA, SA no es fa responsable de les opinions dels articles reproduïts en la nostra Revista de Premsa, ni fa necessàriament seves les opinions i criteris expressats. La difusió de la informació reproduïda es realitza sense fins comercials.

Tota reproducció ha de citar l'autora Marina Parés Soliva i la Font: www.acosomoral.org